

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษา รูปแบบ เนื้อหา และวิธีการเทศน์มหาชาติ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ พระนักเทศน์มหาชาติที่มีชื่อเสียงและมีความชำนาญในการเทศน์ในเขตภาคกลาง และผู้มีหน้าที่ในการจัดการเทศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 พระนักเทศน์มหาชาติที่มีชื่อเสียงและมีความชำนาญในการเทศน์ ในเขตภาคกลาง จำนวน 17 รูป ดังนี้

2.1.1 พระราชวิจิตรปฏิภาณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวราราม

2.1.2 พระราชธรรมวาทी ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส

2.1.3 พระศรีกิตติโสภณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสามพระยา

2.1.4 พระครูกัลยาณสิทธิวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชสิทธิาราม

2.1.5 พระครูศรีปริยัติคุณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดนาคกลางวรวิหาร

2.1.6 พระครูวิภัชธรรมวาที ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเสมียนนารี

2.1.7 พระมหาเรวัต อวุชปญโญ วัดทองนพคุณ

2.1.8 พระมหาปรีชา ปสนฺโน วัดระฆังโฆสิตาราม

2.1.9 พระมหาจ่าง สจฺจวาที วัดสุทัศนเทพวราราม

2.1.10 พระมหาสม สุทธิปภาโส วัดหลักสี่

2.1.11 พระมหาณรงค์ชัย ฐมฺมรุกฺขิโต วัดสุทัศนเทพวราราม

2.1.12 พระมหาหุมพล จรณฺมโม วัดทองจันทริการาม อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา

2.1.13 พระปลัดวิทยา วิสุทฺธจาโร วัดเทพากร

- 2.1.14 พระมหาสิน ฐิตเมโธ วัดหลักสี่
- 2.1.15 พระมหาเฉลิม อุทโย วัดชินนรสาราม
- 2.1.16 พระมหาณรงค์ศักดิ์ อภิชาติ วัดสุวรรณาราม
- 2.1.17 พระใบฎีกาบรรเทา จนุทสาโร วัดประยูรวงศาวาส
- 2.2 ผู้มีหน้าที่ในการจัดการเทศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 รูป ดังนี้
  - 2.2.1 พระราชวิจิตรปฏิภาณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวราราม
  - 2.2.2 พระราชเวที ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน
  - 2.2.3 พระครูศรีชยาภิวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม
  - 2.2.4 พระครูกัลยาณสิทธิวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชสิทธิาราม
  - 2.2.5 พระครูสุธีปัญญารัตน์ (สำรวย) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังข์กระจาย
  - 2.2.6 พระครูวิมลกิตติสาร เจ้าอาวาสวัดคลองเตยใน
  - 2.2.7 พระครูโสภณพัฒนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดสะพาน
  - 2.2.8 พระครูวรกิตติโสภณ เจ้าอาวาสวัดนาคปรก
  - 2.2.9 พระครูปริยัติวรานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดประดิษฐาราม(วัดมอญ)
  - 2.2.10 พระครูโสภิตบุญญาพร เจ้าอาวาสวัดยายร่ม
  - 2.2.11 พระครูวิบูลกิจจานุยุต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดท่าพระ
  - 2.2.12 พระมหาปรีชา ปสนโน วัดระฆังโฆสิตาราม
  - 2.2.13 พระปลัดถวัลย์ ขนุติสาโร เจ้าอาวาสวัดวิจิตรการนิมิตร
  - 2.2.14 พระมหาณรงค์ศักดิ์ อภิชาติ วัดสุวรรณาราม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์พระนักเทศน์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในด้าน รูปแบบ เนื้อหาและวิธีการเทศน์มหาชาติในปัจจุบัน
2. แบบสัมภาษณ์พระผู้จัดการเทศน์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในด้านการจัดการเทศน์ในปัจจุบัน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หลังจากที่สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แล้ว ได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบถึงความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับประเด็นสัมภาษณ์ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับประเด็นของการศึกษาวิจัย เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาใช้อ้างอิงในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้จึงได้นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงในการวิจัยภาคสนามต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์พระนักเทศน์ในเรื่องรูปแบบ เนื้อหาและวิธีการเทศน์มหาชาติในปัจจุบัน แบบสัมภาษณ์พระผู้ทำหน้าที่จัดการเทศน์ เกี่ยวกับวิธีการจัดการเทศน์ในปัจจุบัน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร แถบบันทึกเสียง CD-ROM และวีดิทัศน์ ดังนี้

2.1 คัมภีร์ไบบลาน 13 พุท มหาเวสสันดรชาดก 13 กัณฑ์ เป็นฉบับเอกแห่งประเทศไทยซึ่งได้คัดเลือกและชำระเสร็จจากพระวิสุทธิสมโพธิ (เจีย เขมโก ป.ช. 9) วัดพระเชตุพน (2512)

2.2 มหาเวสสันดรชาดก ฉบับ 13 กัณฑ์ องค์การค้าคุรุสภา (2531)

2.3 มหาเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส (2533)

2.4 เอกสารแหล่งเครื่องเล่นมหาชาติ พระครูวินัยธรรมานพ กนฺตสีโล วัดพระเชตุพน (2543)

2.5 เล่าความตามแหล่งในมหาเวสสันดรชาดก พระครูวินัยธรรมานพ ปาลพันธ์ วัดโพธิ์ ท่าเตียน (2548)

2.6 แถบบันทึกเสียง CD-ROM และวีดิทัศน์เทศน์มหาชาติ พระราชวิจิตรปฏิภาณ วัดสุทัศนเทพวราราม พระราชธรรมวาที วัดประยูรวงศาวาส พระศรีกิตติโสภณ วัดสามพระยา พระครูวินัยธรรมานพ กนฺตสีโล วัดพระเชตุพน และพระมหาชุมพล จรณธมฺโม วัดทองจันทร์ภิราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายชวามหาเวสสันดรชาดกทั้ง 13 ผูก หรือ 13 กัณฑ์ 1000 พระคาถา ในด้านรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการเทศน์ และนำเสนอโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์บทสัมภาษณ์จากพระนักเทศน์ และผู้จัดการเทศน์ เกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและวิธีการเทศน์ และนำเสนอโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย สิงหาคม 2548 – กันยายน 2549

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี